



OLJEDIREKTORATET

Foto: Øyvind Sætre



# OLJEDIREKTORATETS ÅRSRAPPORT 2018

## Kapittel I — Leders beretning

### Olje- og gasseventyret er knapt halvveis

**Oljedirektoratets (ODs) prognoser viser at olje- og gassproduksjonen, etter en liten nedgang i 2019, vil øke fra 2020 og fram mot 2023. Den samlede produksjonen vil da nærme seg rekordåret 2004.**

I 2018 var aktivitetsnivået på norsk sokkel høyt. Antall letebrønner tok seg kraftig opp. Det ble påbegynt 53 letebrønner i fjor, mot 36 i 2017, og det ble tildelt 87 nye utvinningstillatelser, noe som er ny rekord. Det var betydelig høyere leteaktivitet i 2018 enn i de to foregående årene.

Selskapenes planer viser at antallet letebrønner trolig vil være like høyt i 2019. Det ble gjort 11 funn, med et foreløpig samlet ressursanslag på 82 millioner standard kubikkmeter utvinnbare oljeekvivalenter (o.e.). Det er høyere enn hvert av de tre foregående årene.

Den høye leteaktiviteten viser at norsk sokkel er attraktiv. Men en ressurstilvekst på dette nivået er ikke nok til å opprettholde produksjonen på et høyt nivå etter 2025. Derfor må det påvises flere lønnsomme ressurser, og det haster.

ODs estimat for uoppdagede ressurser er 4 milliarder Sm<sup>3</sup> o.e. Det viser at de gjenværende ressursene kan gi grunnlag for olje- og gassproduksjon i mange tiår framover.

Nesten to tredjedeler av de uoppdagede ressursene ligger i Barentshavet, og meste-

parten av dette er gass. Dette området vil derfor være viktig for å opprettholde produksjonen på lengre sikt.

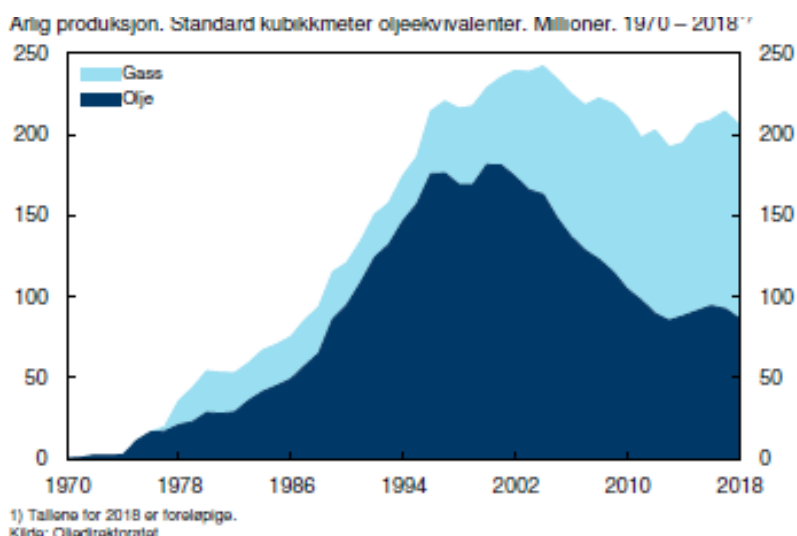
Norge er en viktig og langsiktig leverandør av gass til Europa. Gass bidrar til en mer bærekraftig utvikling gjennom å gi rimelig og stabil tilgang til energi, gjennom å foretrekke bruk av kull og gjennom å støtte opp under fornybar energiproduksjon. Nærhet til markedet, lave transportkostnader og et integrert og fleksibelt transportsystem gjør norske gassressurser svært konkurransedyktige i Europa.

Ny kapasitet (Polarled) og etter hvert ledig kapasitet i andre deler av infrastrukturen gir incentiver til økt leting etter gass, samt å utvikle eksisterende funn og gassressurser i felt.

Ved årsskiftet var det 83 felt i produksjon på norsk sokkel, ett av disse – Aasta Hansteen – ble satt i produksjon i 2018. Samtidig med oppstarten av Aasta Hansteen ble rørledningen Polarled satt i drift for å føre gass inn til prosessanlegget på Nyhamna i Møre og Romsdal. Aasta Hansteen og Polarled gir ny infrastruktur i den nordlige delen av Norskehavet, og åpner dermed nye muligheter på denne delen av sokkelen.

Selskapene leverte tre planer for utbygging og drift (PUD) i fjor. Ni planer ble godkjent hvorav sju gjelder feltutbygginger knyttet til eksisterende infrastruktur.

God utnyttelse av infrastruktur og sam-



arbeid på tvers av utvinningstillatelsene gir lavere utbyggingskostnader og gjør det mulig å bygge ut små og mellomstore funn på en lønnsom måte. Dette blir stadig viktigere ettersom sokkelen modnes.

Investeringene på norsk sokkel i 2018 var omtrent på samme nivå som året før, men flere av utbyggingene som er i gang, med Johan Sverdrup og Johan Castberg i spissen, vil bidra til en betydelig vekst i 2019.

Næringen har gjort godt arbeid med kostnadskontroll og effektivisering de siste årene, noe som har ført til en betydelig reduksjon i både lete-, utbyggings- og driftskostnader. Dette er viktig for å sikre norsk sokkels konkurransekraft og god ressursforvaltning. At kostnadsnivået er blitt lavere, reflekteres i de nye prosjektene som vedtas. Dette er lønnsomme prosjekter for selskapene og for samfunnet. Generelt vil de nye utbyggingsprosjektene være lønnsomme med vesentlig lavere oljepriser enn dagens nivå.

Høyere oljepris og bedre lønnsomhet har gjort utsiktene for petroleumsnæringen lyse. Men det er fortsatt et behov for å lete mer. Vi ønsker også å heve ambisjonene for å øke utvinningen fra felt ut over det som ligger i vedtatte planer og sikre lønnsom utbygging av påviste funn. En viktig forutsetning for å få dette til, er å ta vare på kostnadsgevinsten fra omstillingen i næringen de siste årene.

Gjennom solid arbeid, høy kompetanse, effektive arbeidsprosesser og en moderne organisasjon skal vi i OD fortsatt gjøre vårt for at størst mulig verdier for samfunnet blir realisert gjennom virksomheten.

2018 har vært et år med høy aktivitet i OD fordelt på mange typer oppdrag, blant annet:

- Vurderinger og tilrådninger både for tildelinger i forhåndsdefinerte områder (TFO) og i 24. konsesjonsrunde
- Behandling av ti søknader om Plan for utbygging og drift (PUD)
- Vurdering av investeringsprosjekter som er i planleggingsfasen fram mot investeringsbeslutning. Flere av disse ligger i områder med etablert infrastruktur hvor samordning og utnyttelse av kapasitet i eksisterende infrastruktur kan gi betydelige gevinster. OD legger mye arbeid i dette for å sikre at stordriftsfordelene blir vurdert og utnyttet.
- Oppfølging av selskapenes arbeid med utslippsreducerende tiltak i sektoren. Dette omfatter blant annet krav om utredning av kraft fra land for nye utbygginger og større ombygginger på felt i drift.
- Formidling av fakta gjennom foredrag og publikasjoner, blant annet i ressursrapporten for 2018. I tillegg er våre nettsider og andre digitale plattformer svært viktige kanaler for formidling av fakta. Det ble også gjort en vurdering for ytterligere frigivning av data.
- Utvikling av ODs digitale infrastruktur. Vi legger betydelige midler og stor egeninnsats inn i dette for å møte morgendagens behov.
- Vurdering av den første søknaden om tillatelse til å deponere CO<sub>2</sub> i undergrunnen, som ble levert myndighetene mot slutten av 2018

OD er også godt i gang med arbeidet med å skaffe oversikt og samle inn data for mineralforekomstene på havbunnen. I fjor ble det gjennomført 2 datainnsamlingstokt.



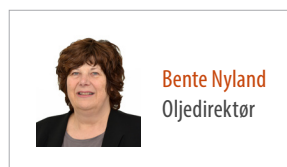
*Beate Nyland*

## Kapittel II — Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Oljedirektoratet (OD) er et statlig fagdirektorat som ble opprettet i 1972 med hovedkontor på Ullandhaug i Stavanger og et kontor i Harstad. Vi har en sentral rolle i forvaltningen av olje- og gassressursene på norsk kontinentalsokkel og er et viktig rådgivende organ for Olje- og energidepartementet (OED). OD utøver forvaltningsmyndighet i forbindelse med tildeling av areal, undersøkelser etter og utvinning av petroleumsforkomster. Det omfatter også myndighet til å fastsette forskrifter og fatte vedtak i henhold til regelverket for petroleumsvirksomheten. Vi skal være en aktiv pådriver for å realisere mest mulig av ressurspotensialet og skape størst mulig verdier for samfunnet. I tillegg har direktoratet et nasjonalt ansvar for data fra petroleumsvirksomheten og en oversikts- og formidlerrolle av data og analyser.

OD har ansvar for å føre måleteknisk tilsyn og kreve inn avgifter fra petroleumsvirksomheten. Sammen med OED har OD beredskapsansvar for leveringssikkerhet. I tillegg bidrar OD med forvaltningskompetanse, ressurskartlegging og petroleumstdaforvaltning til bistandsprogrammet Olje for Utvikling (OfU).

OD er organisert i en flat og fleksibel organisasjon med lag som er delegert myndighet for produkt, prosess og kvalitet. Formålet med dette er å være fleksible i oppgaveløsningen, effektivt kunne prioritere ressurser på tvers og å ivareta og utvikle den faglige kompetansen og integriteten til direktoratet.



STRATEGISK LEDELSE



**Torgeir Stordal**  
Direktør



**Ingrid Sølvberg**  
Direktør  
utbygging og drift



**Kjell Agnar Dragvik**  
Direktør  
analyser og rammer



**Kirsti Veggeland**  
Direktør  
dataforvaltning og organisasjon

OPERATIV LEDELSE



**Stig-Morten Knutsen (Harstad)**  
Underdirektør  
leting



**Tove Francke**  
Underdirektør  
Nordsjøen sør



**Torhild Nilsen**  
Underdirektør  
rammer og økonomi



**Oddny Svendsen**  
Underdirektør  
HR og kommunikasjon



**Benvenutta Henriksen**  
Underdirektør  
leting



**Arvid Østhus**  
Underdirektør  
Nordsjøen nord



**Espen Andreas Hauge**  
Underdirektør  
sokkelanalyse og internasjonal virksomhet



**Maria Juul**  
Underdirektør  
informasjonsforvaltning



**Wenche Tjelta Johansen**  
Underdirektør  
leting



**Kalmar Ildstad**  
Underdirektør  
Norskehavet



**Arne Omdahl**  
Underdirektør  
IT



## Nøkkeltall

	2016	2017	2018
Årsverk	216	221	215
Samlet tildeling post 01-21	469 725 000	358 012 000	357 881 999
Utnyttelsesgrad post 01-21	98%	95%	98%
Driftsutgifter post 01	260 986 361	295 477 701	309 806 511
Lønnsandel post 01	66%	68%	65%
Lønnsutgifter per årsverk post-01	813 854	911 040	955 314
Konsulentandel av post 01	12%	10%	11%

Økningen i lønnsutgifter fra 2016 til 2017 har sammenheng med at statlige virksomheter fra og med 2017 fører pensjonskostnader i eget regnskap.



Besøk av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg. Her er han på allmøte med oljedirektør Bente Nyland og kolleger i OD. (Foto: Jan Inge Haga)

## Kapitell III — Årets aktiviteter og resultater

### Hovedmål

ODs hovedmål er å bidra til størst mulige verdier for samfunnet fra olje- og gassvirksomheten gjennom en effektiv og forsvarlig ressursforvaltning, der det tas hensyn til helse, miljø, sikkerhet og til andre brukere av havet.

Hovedmålet søkes nådd ved at OD i 2018 arbeidet med ulike aktiviteter/oppgaver kategorisert under tre nærmere spesifiserte delmål:

1. Arbeide for langsiktig ressurstillgang, herunder en effektiv og forsvarlig letevirsomhet
2. Sikre en effektiv og forsvarlig ressursforvaltning knyttet til utbygging og drift
3. Være nasjonalt sokkelbibliotek og spre fakta og kunnskap

### Delmål 1: Arbeide for langsiktig ressurstillgang, herunder en effektiv og forsvarlig letevirsomhet

#### OD skal

- **følge opp konsesjonspolitikken og legge forholdene til rette for rask og effektiv utforskning av tildelt areal**

OD bruker mye ressurser på å følge opp regjeringens tildelingspolitikk og legge forholdene til rette for effektiv utforskning av tildelt areal. I 2018 ble det påbegynt 53 letebrønner på norsk sokkel. Av disse ble 31 boret i Nordsjøen, 15 i Norskehavet og 7 i Barentshavet. Letevirsomheten resulterte i seks funn i Nordsjøen, to i Norskehavet og tre i Barentshavet.

For å sikre en effektiv og tidsriktig utforskning av sokkelen er det viktig med tilgang på areal, et mangfold av aktører og rammevilkår som er tilpasset ressursgrunnlaget og sokkelens utfordringer. I 2018 var leteaktiviteten vesentlig høyere enn i de to foregående årene. Antall letebrønner steg kraftig sammenlignet med året før, og det ble tildelt 87 nye utvinningstillatelser. Det er fortsatt et stort mangfold på sokkelen, og noen av de mellomstore selskapene har

bygget seg opp til å bli betydelige aktører med forholdsvis høy leteaktivitet. OD har bistått OED med analyser og råd for å sikre at rammevilkårene er tilpasset nye utfordringer.

OD har undersøkt potensialet for økt ressurstillvekst ved eksisterende infrastruktur. Arbeidet er gjort ved intern teknisk evaluering, og sammenstilt med resultater og rapportering fra ulike operatører samt med nye data fra brønner og seismikk. I 2018 var fokus i nordlige Norskehavet, spesielt rundt Aasta Hansteen-feltet og Polarled. Oppdatert ressursoversikt og terskelverdier for økonomisk driv-verdige muligheter ble definert. Resultatet fra arbeidet vil bli presentert og diskutert med involverte parter.

- **stå for gjennomføringen av det tekniske arbeidet i forbindelse med OEDs konsesjonstildelinger, enten i nummererte konsesjonsrunder eller i konsesjonsrunder i forhåndsdefinerte områder (TFO)**

Før utlysingen av areal i forhåndsdefinerte områder i 2018, ga OD råd om utvidelse av arealet basert på kunnskap og vurdering av ressurspotensialet. Dette medførte at TFO 2018 ble utvidet med 47 blokker i Norskehavet og 56 blokker i Barentshavet. Myndighetene mottok søknader fra 38 selskaper. OD har gjort geologiske, tekniske og økonomiske vurderinger av alle søknadene. Basert på ODs evaluering ble det utarbeidet forslag til nye utvinningstillatelser med arbeidsprogram. I tillegg har OD bidratt med vurderinger og tilrettelegging før endelig anbefaling om tildelinger. Tidlig i 2019 fikk 33 selskaper tilbud om til sammen 83 nye utvinningstillatelser på sokkelen. Det har aldri tidligere vært tildelt flere utvinningstillatelser i en TFO-runde. Av de 83 utvinningstillatelsene er 37 i Nordsjøen, 32 i Norskehavet og 14 i Barentshavet.

OD kartlegger areal og evaluerer prospektivitet i forkant av konsesjonsrundene. Sammen med strategien for trinnvis utforskning og ODs kunnskap om geologien og ressurspotensialet, danner dette et godt faktagrunnlag.

24. konsesjonsrunde ble lyst ut i juni 2017, med søknadsfrist i november samme år. Runden omfattet 102 blokker eller deler av blokker. Disse var fordelt på 93 blokker i Barentshavet og ni blokker i Norskehavet. Ved fristens utløp var det mottatt søknader fra elleve selskap. I juni 2018 fikk elleve selskap tilbud om tolv nye utvinningstillatelser, tre i Norskehavet og ni i Barentshavet. Nesten halvparten av det utlyste arealet ble tildelt, nærmere bestemt de 9 blokkene i Norskehavet og 38 blokker i Barentshavet.

- **følge opp den pågående leteaktiviteten**

I initiell periode av leteaktiviteten har OD fulgt opp arbeidsforpliktelser og frister i utvinningstillatelsene, og sett til at rettighetshaverne følger dette opp i henhold til gjeldende regelverk. Videre har OD påsett at lovpålagt rapportering og informasjon til myndigheter og aktuelle instanser er etterkommet.

OD gir tillatelse til leteboringer, og i 2018 ble det boret 53 letebrønner på norsk sokkel. Vi har fulgt opp boreoperasjonene med særlig vekt på datainnsamling og rapportering. Ved avsluttet boring sender OD ut pressemeldinger.

OD mottar søknader om utsettelse av frister i arbeidsprogrammene til utvinningstillatelsene. I 2018 tok direktoratet imot og behandlet 28 søknader om utsatt frist for å ta borebeslutning.

OD har ivarett oppfølging innenfor området seismikk og sameksistens, tildelt undersøkelsestillatelser og koordinert meldinger og tilbakemeldinger for alle undersøkelser på kontinentalsokkelen. Det ble gjennomført 116 undersøkelser, 70 borestedsundersøkelser, 8 elektromagnetiske undersøkelser, 16 grunnundersøkelser, 11 havbunnseismiske undersøkelser og 11 ordinære seismiske undersøkelser. Undersøkelsene fordeler seg geografisk med 9 i Barentshavet, 23 i Norskehavet og 84 i Nordsjøen. 26 innmeldte undersøkelser ble avlyst. Sameksistens med andre næringer er god, og det er få konflikter rundt innsamling av seismikk.

Som et ledd i ODs digitaliseringsstrategi er det startet et prosjekt for å digitalisere saksbehandlingsprosessen for de involverte etatene.

- **gjennomføre geologiske kartleggingsprosjekter og tolke innsamlede data for å øke kunnskapsnivået om petroleumspotensialet og komplettere datadekningen for uåpnede områder**

Seismiske data som ble samlet inn i 2014 ble reprocessert. Datakvaliteten på de opprinnelig prosesserte 2D dataene var av dårligere kvalitet enn forventet, og det var derfor nødvendig med reprocessing for å forbedre tolkningen av undergrunnen i området. Reprocessingen ga betydelig forbedret kvalitet. De seismiske dataene som ble samlet inn i 2017 ble ferdig prosessert i 2018. Disse dataene vil sammen med seismikken som ble samlet inn i perioden 2012 til 2016, gi et viktig bidrag til å øke kunnskapsnivået om petroleumspotensialet for Barentshavet nord.

OD har ikke gjennomført nye analyser for oppdatering av estimatet for uoppdagede ressurser i 2018. Estimatet fra 2017 er 4 milliarder Sm<sup>3</sup> o.e., og anslaget viser at nesten to tredjedeler av de uoppdagede ressursene ligger i Barentshavet.

- **følge opp og bidra aktivt med faglig innspill til arbeidet i Faglig forum og være rådgiver for OED i arbeidet med forvaltningsplanene for havområdene**

OD har deltatt i Faglig forum (FF) og Overvåkingsgruppen for Forvaltningsplaner. FF er en rådgivende gruppe i arbeidet med helhetlig og økosystembasert forvaltning av norske havområder, og skal utarbeide det samlede faglige grunnlaget for de helhetlige forvaltningsplanene for Barentshavet – Lofoten, Norskehavet og Nordsjøen – Skagerrak.

FF gir råd til Styringsgruppen for helhetlig forvaltning av norske havområder som består av berørte departementer under ledelse av Klima- og miljødepartementet. Arbeidet til FF gjøres i samarbeid med Overvåkingsgruppen. Et samlet Storting har ved behandlingen av naturmangfoldmeldingen understreket at forvaltningsplanene må oppdateres og revideres jevnlig for å kunne gi oppdaterte rammer for en økosystembasert forvaltning. En revidering med innhenting av ny kunnskap minimum hvert tolvte år og en oppdatering for å sjekke måloppnåelse og vurdere virkemiddelbruken hvert fjerde år, vil

sikre at forvaltningsplanene for våre havområder både er forutsigbare, dynamiske og inneholder oppdaterte avveininger.

Regjeringen vil gjennomføre dette fra og med kommende stortingsperiode. Stortinget vil med dette systemet som minimum bli forelagt en melding om havforvaltning i hver periode.

Regjeringen vil legge fram en revidering av forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten i 2020 og legge fram revideringer av de helhetlige og økosystembaserte forvaltningsplanene for havområdene minimum hvert tolvte år, og oppdatere dem hvert fjerde år. Det faglige arbeidet med revidering av forvaltningsplanen skal ferdigstilles før sommeren 2019.

I FF er det nedsatt flere arbeidsgrupper som skal utarbeide ulike grunnlagsrapporter som skal bidra til revidering av forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten i 2020 og en oppdatering av Forvaltningsplanene for Norskehavet og Nordsjøen – Skagerrak i 2020.

OD har deltatt i følgende fire arbeidsgrupper; Aktivitetsrapportering, Samlet påvirkning, Verdiskaping og Risiko for akutt utslipp. I tillegg har OD deltatt i prosjektgruppen for utvikling av et arealverktøy, som skal samle all informasjon om næringene inn i et kartverktøy.

- **opparbeide oversikt over de eksisterende dataene som er relevant for mineralforekomster på norsk kontinentalsokkel**

Gjennom utstedelse av tillatelser for vitenskapelige undersøkelser er OD kjent med de relevante undersøkelsene, for det meste batymetriske undersøkelser. De fleste av disse er rapportert inn, og OD er i en prosess med å kreve inn gjenstående data.

- **utarbeide utkast til plan for ytterligere kartlegging av de kommersielt mest interessante mineralforekomstene på norsk kontinentalsokkel**

OD har utarbeidet en strategi for innsamling av data relatert til sulfidmineraler og jern-manganskorper. Det er også utarbeidet et satsingsforslag for perioden 2020-2023 der en plan for ytterligere kartlegging er skissert under forutsetning av finansiering.

## OD skal også

- **foreta en vurdering av selskaper som søker prekvalifiseringer på norsk sokkel**

OD gjennomførte prekvalifiseringsvurdering av fire selskap. Tyr Exploration AS, Mime Petroleum AS, Chrysaor Norge AS og Dyas Norge AS ble prekvalifisert som rettighetshavere.

- **gjennomføre geologiske kartleggingsprosjekter av mineralforekomster på norsk kontinentalsokkel**

OD gjennomførte to datainnsamlingstokt for geologisk kartlegging av havbunnsmineraler:

- i. I samarbeid med Universitetet i Bergen ble det gjennomført prøveinnsamling av jern-manganskorper på Jan Mayen-ryggen og Vøringutstikkeren samt kartlegging av hydrotermale systemer på Mohnsryggen. Prøvene er nå gjenstand for kjemiske analyser. Foreløpige resultater viser et høyre innhold av enkelte sjeldne jordarter og scandium enn tilsvarende prøver fra Stillehavet.
- ii. Et kartleggings- og datainnsamlingstokt i egen regi med fokus på sulfidforekomstene. Det ble funnet et helt nytt område med enkelte aktive hydrotermale systemer, men med overvekt på passive utdødde systemer. Det ble samlet inn flere prøver med en fjernstyrt undervannsfarkost (ROV). Prøvene er nå gjenstand for kjemiske analyser, og foreløpige resultater viser blant annet innhold av opptil 8 prosent kobber og 1 prosent kobolt. Det ble også samlet inn geofysiske data med en autonom undervannsfarkost (AUV). Disse blir nå tolket og analysert. Området som kan være kommersielt interessant for leting etter havbunnsmineraler er stort, tilsvarende 80 prosent av Norges landareal. Selv om OD samlet inn kartleggingsdata av god kvalitet i et 750 km<sup>2</sup> stort område, utgjør dette kun 0,25 prosent av det aktuelle området. Erfaringer fra dette toktet vil bli lagt til grunn for planlegging av ytterligere datainnsamling i årene framover.



### **Som oppsummering av rapporteringen under delmålet skal OD gi en kort vurdering av i hvilken grad direktoratets arbeid har bidratt til å styrke den langsiktige ressurstilgangen.**

Målsettingen for letepolitikken er å gjøre nye funn som gir grunnlag for norsk olje- og gassproduksjon i mange tiår framover. En effektiv og tidsriktig utforskning er viktig for å sikre høyest mulig verdiskaping og statlige inntekter på mellomlang og lang sikt.

ODs råd til OED ved utlysning og tildeling av areal til konsesjonsrunder og TFO er viktig i arbeidet for å sikre den langsiktige ressurstilgangen. ODs råd bygger på egne datainnsamlinger i åpne områder, geologisk kartlegging og evaluering samt utarbeidelse av ressursestimat.

For å få gode leteresultater, er det ønskelig med et mangfold av kompetente aktører som bidrar til større konkurranse. Aktørbildet er noe endret de siste årene, men det er fortsatt et godt mangfold. Noen av de mellomstore selskapene har bygget seg opp til å bli betydelige aktører med høyt fokus på leting. Dette, sammen med det reduserte kostnadsnivået og betydelige tildelinger i de siste TFO-rundene, gir et godt grunnlag for at leteaktiviteten kan ta seg opp.

En av ODs oppgaver er å kartlegge mulige petroleumsressurser på norsk sokkel som ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet. I 2018 ble datakvaliteten på deler av seismikken i Barentshavet nord forbedret ved reprosessering. Seismiske data sammen med verdifull informasjon innhentet i forbindelse med feltarbeid på Svalbard og samarbeid med CAGE om innsamling av vitenskapelige data er et viktig bidrag for å øke kunnskapsnivået om petroleumspotensielt for Barentshavet nord.

### **Delmål 2: Sikre en effektiv og forsvarlig ressursforvaltning knyttet til utbygging og drift**

#### **OD skal**

- **være en pådriver for utbygging av nye ressurser, fra tidlig fase og gjennom de sentrale prosjektmilepælene. Være en pådriver for utbyggingsløsninger som gir god ressursforvaltning og størst mulig verdiskaping.**

### **Følge opp utbygging av tidskriske ressurser og at eksisterende infrastruktur utnyttes effektivt.**

OD følger opp alle funn og felt på norsk sokkel, men med differensiert innsats. En årlig prioritering legger grunnlaget for planlagte aktiviteter. OD har blant annet prioritert oppfølging av utvinningstillatelser med problemstillinger om tidskritikalitet og områdeutvikling for effektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur, som har krevd samordning mellom ulike grupper av rettighetshavere. OD har også fulgt nøye utvinningstillatelser for utbygging av funn, gjennomføring av større prosjekter på felt i drift og lisensforlengelse.

OD forventer at rettighetshaverne legger til rette for at alle lønnsomme ressurser realiseres, og at tidskriske prosjekter prioriteres både ved utbygging av funn og gjennomføring av tiltak for økt utvinning på felt. OD har vært spesielt opptatt av at det velges løsninger som sikrer en effektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur og ser ressursforvaltning i et langsiktig perspektiv. Dette innebærer blant annet en hensiktsmessig dreneringsstrategi, mulighet for tilstrekkelig antall brønner gjennom levetiden, fleksibilitet for framtidig innfasing av nye ressurser, gode områdeløsninger og robuste gjennomføringsplaner for prosjektene. Det har vært jevnlig dialog med rettighetshavere gjennom året, og OD har etterspurt informasjon som er nødvendig for å kunne vurdere om alle relevante forhold som ressursmyndighetene er opptatt av er utredet og vurdert av selskapene.

Wisting-funnet i Barentshavet er et eksempel der OD har hatt tett oppfølging i en tidlig fase. OD har vært opptatt av at det utarbeides en plan for utvinning av alle lønnsomme ressurser, og at reservoarer der det ikke er konkrete planer om egne brønner, inkluderes i utbyggingsplanen. OD har også vært en pådriver for å få en gassløsning for Wisting som kan bidra til en god områdeutvikling i Barentshavet. Dette er nå inkludert i planene.

Gjennom faglig dialog med selskapene har OD påvirket utforming av utbyggingsløsninger og sett til at gjennomføringsplaner tar hensyn til tidskriske ressurser. OD har eksempelvis utfordret operatørens forslag om utsettelse av utbyggingsprosjektene

Kristin Sør og Heidrun (HDSE), og har med dette bidratt til å få framdriften tilbake på opprinnelig plan. OD anser begge disse prosjektene som tidskritiske.

Det ble levert søknad om utbygging og drift for Nova, Troll fase 3 og Johan Sverdrup fase 2, og det ble søkt om PUD-fritak for Fram øst og tilleggsressurser i Gullfaks sør. OD behandlet 10 planer for utbygging og drift (PUD). Det gjaldt Skogul, Yme, Valhall flanke vest, Ærfugl, Fenja, Johan Castberg, Snorre utvidelsesprosjekt, Nova, Johan Sverdrup fase 2 og Troll fase 3. De valgte løsningene bidrar til god ressursforvaltning og samfunnsmessig verdiskaping der eksisterende infrastruktur utnyttes effektivt. Flexibilitet i forhold til mulige oppsider og usikkerhet synes håndtert på en god måte.

- **være en pådriver for gode, kostnads-effektive områdeløsninger. Følge opp at utbygging og produksjon av petroleum skjer på en kostnadseffektiv måte. Sørgje for at muligheten for kraft fra land vurderes av rettighetshaverne for alle nye utbygginger og større ombygginger.**

Effektiv utforskning og utnyttelse av ledig kapasitet i den eksisterende infrastrukturen blir stadig viktigere ettersom sokkelen mognes. Viktige virkemidler er samordning på tvers av utvinningstillatelser og gode områdeløsninger. OD er opptatt av at det velges løsninger som gir størst samlet verdiskaping i et område, og har hatt særskilt oppfølging av ressursrike områder med potensial for økt verdiskaping gjennom samordning på tvers av utvinningstillatelser.

Området mellom Oseberg i nord og Alveheim i sør (NOAKA) er et prospektivt område, med mange funn i ulike utvinningstillatelser som i all hovedsak har enten Equinor eller Aker BP som operatør. I 2018 har OD fulgt opp operatørenes arbeid med å utrede mulige samordnete utbyggingsløsninger for dette området spesielt med hensyn til ressursgrunnlag, utvinningsmetoder, tekniske løsninger og kostnadsestimater.

OD har også vært opptatt av at selskapene vurderer muligheten for en samordnet utvikling av funnene Tommeliten Alfa og King Lear sør i Nordsjøen. Rettighetshaverne har på forespørsel fra OD vist at en samordnet innfasing av funnene til Ekofisk-feltet kan

skape minst like stor verdi som uavhengige utbygginger, men har samtidig pekt på flere usikkerhetsmomenter ved en slik samordnet utvikling. I desember 2018 overtok Aker BP andelene til Equinor i King Lear-funnet, og selskapet ønsker å se på muligheten for at dette funnet sammen med andre funn og prospekter i området kan være med å forlenge økonomisk og teknisk levetid på Ula. Samtidig er en utbygging av King Lear mot Ekofisk fortsatt relevant og studeres videre.

Grane Area North Development (Grand) er et samarbeidsprosjekt på tvers av flere utvinningstillatelser nord for Grane, og omfatter utbygging av to funn med betydelige volum. OD vurderer prosjektet som tidskritisk, og har vært opptatt av at rettighetshavergruppene finner løsninger som totalt sett gir en god ressursforvaltning i et områdeperspektiv. Selskapene tok et konseptvalg i november 2018 om en havbunns-utbygging tilknyttet til Grane-plattformen. Gitt en kompleks geologi i området har OD fulgt utviklingen med å utføre egne faglige vurderinger og tatt initiativ til møter med andre selskaper for erfaringsoverføring om denne type geologi.

OD gjennomførte en vurdering av Sleipner-området i Nordsjøen for å skaffe mer kunnskap om ressursgrunnlaget i feltene, funnene og prospektene. Studien viser at det haster å lete, finne og bygge ut funn innenfor den tekniske og økonomiske levetiden for infrastrukturen.

OD fulgte opp at selskapene vurderte kraft fra land som energiløsning for nye utbygginger og større ombygginger på felt i drift. OD minnet selskapene som har prosjekter i en tidlig fase om plikten til å utrede kraft fra land. I tillegg har OD gjennomgått dokumentasjonen om dette i forbindelse med vurdering av de innleverte utbyggingsplanene.

Som en del av ODs vurdering av PUD for Troll fase 3 og Nova ble kraft fra land vurdert. Både Troll A og Gjøa-installasjonene er forsynt med elektrisk kraft fra land og har tilfredsstillende kraftkapasitet for henholdsvis Troll fase 3 og Nova-prosjektene. Følgelig vil ikke disse prosjektene medføre endringer i kraftgenerering og utslipp til luft.

I forbindelse med ODs vurdering av PUD for Johan Sverdrup byggetrinn 2, ble også plan for anlegg og drift (PAD) for kraft fra

land til Utsirahøgda vurdert. Løsningen sikrer overføring og tilgang til elektrisk kraft for normal drift av feltene Johan Sverdrup, Ivar Aasen, Gina Krog og Edvard Grieg.

- **følge opp om oljeselskapenes utbyggingsprosjekter planlegges og gjennomføres i henhold til godkjente planer på tid, kost og kvalitet**

For alle de ti søknadene om utbygging og drift som ble behandlet, vurderte OD om kostnadsestimater og gjennomføringsplaner synes realistiske sett i forhold til gjeldende industripraksis.

Ved utgangen av 2018 pågikk 20 utbyggingsprosjekter. Det ble gjennomført to møteserier med operatører for utvalgte prosjekter i byggefasen. Operatørene rapporterte status på prosjektframdrift, kostnadsutvikling, eventuelle utfordringer knyttet til prosjektering, bygging og oppfølging av kontraktører.

OD har hatt særskilt fokus på oppfølging av undervannsutbygginger og prosjekter i ferdigstillelse, samt enkeltprosjekter med nye tekniske løsninger. Dette gjaldt Oseberg Vestflanken 2, Yme re-utvikling, Aasta Hansteen, Martin Linge, Njord, Bauge, Dvalin, Oda og Trestakk.

Et av formålene med oppfølgingen er så tidlig som mulig å kunne identifisere forhold som kan ha negativ innvirkning på prosjektgjennomføringen. Møteseriene gir økt oppmerksomhet på forhold som bidrar til god prosjektgjennomføring og innsikt i forhold som kan redusere risikoen for kostnadsoverskridelser i framtidige prosjekter. OD bruker dette til å bidra med erfaringsoverføring til andre prosjekter i planleggingsfasen, blant annet gjennom deltakelse i komitemøter og bilaterale møter, og forbedrer med dette også egen oppfølging av prosjekter i en tidlig fase.

En sentral del av ODs arbeid er oppfølging av vilkår som er stilt ved godkjenning av utbyggingsplaner. På Johan Sverdrup har OD aktivt fulgt rettighetshavernes arbeid med en to-brønns polymerpilot, som ble stilt som vilkår ved godkjenning av utbyggingsplanen for fase 1. Et annet eksempel er Fenja, hvor det ved godkjenning av utbyggingsplanen ble stilt vilkår om ytterligere geofaglig vurdering og behovet for mer brønndata for å redusere usikkerhetene i undergrunnen før

boring av utvinningsbrønner. OD har vært en pådriver for å få boret en pilotbrønn som vil gi verdifull informasjon om reservoaret i forkant av boring av utvinningsbrønner.

- **følge opp feltene i driftsfasen og være en pådriver for god ressursforvaltning, størst mulig verdiskaping og at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak blir realisert, herunder for økt utvinning og innfasing av tilleggsressurser**

OD gjør en betydelig innsats for å følge opp alle felt på norsk sokkel og utøve pådriv som bidrar til størst mulig verdier for samfunnet.

Ved utgangen av 2018 var det 83 felt i drift. Ett nytt felt, Aasta Hansteen, ble satt i produksjon, og det ble startet produksjon fra en ny ubemannet brønnhodeplattform på Oseberg Vestflanken. OD er opptatt av at alle potensielle tiltak for økt utvinning utredes, og at tiltak blir besluttet og gjennomført i henhold til planlagt framdrift. OD vurderer utvikling av tilleggsressurser som kan utnytte eksisterende infrastruktur, bruk av nye utvinningsmetoder og teknologi, og følger nøye opp vurderinger knyttet til økt gassuttak fra oljefelt.

Som observatør i utvinningstillatelsenes komitemøter får OD sentral og viktig informasjon for å kunne vurdere selskapenes arbeid for å sikre god ressursforvaltning. Gjennom milepæler i driftsfasen og vurdering av søknader om produksjonstillatelser og lisensforlengelse kan OD bidra til å sette rammer for en god og langsiktig ressursutnyttelse fra feltene. På Maria-feltet har OD vært en pådriver for en ny utvinningsstrategi som skal sikre videre forsvarlig utvinning fra feltet. I produksjonstillatelsen for 2019 ble det stilt vilkår om å tilpasse uttak av olje på et nivå som kan opprettholde reservoartrykket over kokepunktet og sikre muligheten for fortsatt boring av utvinningsbrønner på feltet.

OD har utført eget faglig arbeid på utvalgte felt for å kunne utfordre selskapenes ambisjoner for lønnsom utvinning gjennom muligheter for samordning, økt teknologiopptak, nye brønnmål og justering av dreneringsstrategier.

Våren 2018 gjennomførte OD og OED en møteserie med 11 utvalgte driftsoperatører. Operatørene presenterte status for drift av

feltene, utfordringer og muligheter for lønnsom drift i et langsiktig perspektiv og planer for å øke utvinningen. Møtene ga anledning til å formidle tilbakemeldinger og forventninger til selskapene som driftsoperatører.

OD er opptatt av at avveiningen mellom uttak av olje og gass fra feltene håndteres på en måte som sikrer størst mulig verdiskaping i et langsiktig perspektiv. OD har fulgt opp Troll, Oseberg og Heidrun spesielt tett på dette punktet.

De tre feltene Oselvar, Brynhild og Gaupe ble nedstengt. OD har ikke mottatt noen avslutningsplaner til vurdering i 2018.

### **OD skal også**

- **være pådriver for at det foretas kost-/nyttevurderinger av relevante myndighetsreguleringer, både ved endringer i regelverk og ved nye investeringsprosjekter**

Kost-/nyttevurderinger er en sentral del av vurderingene rundt kraft fra land og andre utslippsreducerende tiltak. OD setter kostnaden ved tiltaket opp mot utslippsreduksjon og beregner den samfunnsøkonomiske lønnsomheten. I 2018 har OD fulgt selskaperes arbeid med å vurdere muligheten for å erstatte deler av den elektriske kraften som i dag genereres på feltene Gullfaks og Snorre med flytende havvindmøller.

I forbindelse med høring om Forslag til endringer i HMS-regelverket for petroleumsvirksomheten og enkelte landanlegg, ga OD et høringssvar som fokuserte på forslaget om regulering av W2W-fartøy. Vi framholdt viktigheten av å få løsninger som i størst mulig grad bidrar til god ressursforvaltning og samfunnsøkonomi. Det ble i høringssvaret også påpekt at tidlig involvering av etatene slik Sektorveilederen i samfunnsøkonomiske analyser forutsetter, er nødvendig for at løsningene skal ivareta dette.

Norge er blant de land i verden som fakler minst per produsert enhet oljeekvivalenter. OD er opptatt av at innsatsen for å begrense fakling og dermed utslipp av klimagasser til luft opprettholdes. OD publiserte i 2018 en revidert veileder til søknad om produksjonstillatelse som strammer inn krav til årlige og utvidede faklingsøknader. Det stilles blant annet enda tydeligere krav om å dokumentere faklingsbehovet, samt beskrive gjennomførte eller planlagte tiltak for å begrense faklingsnivået.

- **bistå Gassco i utviklingen av ressursforvaltningsmessige gode og langsiktige gassinfrastrukturløsninger**

OD har bistått Gassco med oppdaterte prognoser og produksjonsprofiler for uoppdagede gassressurser i ulike havområder. Videre har OD bistått Gassco med ressuroversikter og produksjonsprofiler for uoppdagede ressurser. OD har også levert ressursanslag og modenhetsbetraktninger for funn i forbindelse med aktuelle felt- og funnbeslutninger med betydning for gassinfrastrukturen i Nordsjøen og Norskehavet.

I forbindelse med Gassco sitt arbeid med å besvare industriens tredjeparts forespørsel for gassinfrastruktur i Barentshavet, har OD bistått med vurderinger og kvalitetssikring av den informasjonen som Gassco har innhentet fra selskapene.

- **etter henvendelser, bistå Petroleumstilsynet med ønsket faglig kompetanse. Viderebringe informasjon til departementet om større hendelser på norsk sokkel.**

På forespørsel fra Petroleumstilsynet (Ptil) har OD bistått med kompetanse innen geologi og reservoarteknologi for å vurdere planer for permanent plugging av brønner på Kvitebjørn-feltet.

OD og Ptil har hatt dialog rundt brønnskrysningsproblematikk for boring av oljebrønner på Troll Vest, spesielt knyttet til boring av brønner gjennom juletre (TXT). Målet med dialogen har vært å utveksle informasjon rundt HMS-risikoen og ressursbidraget fra slike brønner.

Varslingsrutinene for hendelser i petroleumsvirksomheten med konsekvenser for sikkerhet, utslipp til ytre miljø og leveranse-sikkerhet har i 2018 fungert bra. OD har fått varsel i tråd med regelverk og samarbeidstaler fra operatørene, Gassco og Ptil, og viderevarsling til OED har fungert etter hensikten. Hendelsene som ble varslet var i hovedsak knyttet til kompressorsvikt og prosessmessige forhold. De hadde i hovedsak kort varighet og ingen eller marginale ressursmessige konsekvenser.

**Som oppsummering av rapporteringen under delmålet skal OD gi en kort vurdering av i hvilken grad direktoratets arbeid innenfor utbygging og drift har bidratt til en effektiv ressursforvaltning og høy**



### **verdiskaping for samfunnet.**

For OD er det en viktig oppgave å bidra til at selskapene treffer de beslutningene som bidrar til høyest verdiskaping for samfunnet. OD har et langsiktig perspektiv på enkeltprosjekt, utvinning fra produserende felt, områdeløsninger og på næringen samlet. OD arbeider for at alle lønnsomme prosjekt bygges ut, at tidskritiske ressurser ikke går tapt og at det legges planer som tar hensyn til ressurspotensialet i større områder sett under ett og effektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur.

I 2018 har OD fortsatt arbeidet med å konstruktivt utfordre selskapene på en måte som bidrar til å øke den samfunnsøkonomiske verdiskapingen gjennom en god og forsvarlig ressursforvaltning. OD har bidratt til at det i flere saker er vurdert eller besluttet å samordne virksomhet med områdeløsninger som kan bidra til økt leteaktivitet og lønnsom utbygging av funn som ellers ikke ville blitt bygget ut.

### **Delmål 3: Være nasjonalt sokkelbibliotek og spre fakta og kunnskap**

#### **OD skal**

- **utarbeide ressursregnskap og ha god oversikt over alle petroleumsrelaterte data på norsk sokkel, herunder beskrive utviklingen i ressursgrunnlaget og kostnadsnivået på sokkelen, samt gjøre analyser av hvilke forhold som påvirker disse faktorene**

En forutsetning i ressursforvaltningen er et godt fakta- og kunnskapsgrunnlag. Denne kunnskapen baseres dels på informasjon fra oljeselskapene og dels på ODs egne undersøkelser og analyser. Kunnskapen brukes som grunnlag for ODs pådriv for god ressursforvaltning, ODs faglige råd til OED og videre til politiske beslutninger om norsk petroleums-, finans- og klimapolitikk.

Rettinghavere skal rapportere data og opplysninger om aktivitetene i de enkelte utvinningstillatelsene. Innrapporterte data kvalitetskontrolleres og registreres i databaser for videre bruk. Det dreier seg om seismiske undersøkelser, rapporter om resultater fra leteboringer, og produksjonstall per felt per

måned. I tillegg får OD årlig oppdaterte data fra operatørene gjennom rapporteringen av prognoser til revidert nasjonalbudsjett, årlige statusrapporter og årlige produksjons- og faklingssøknader.

Ressursregnskapet 2018 ble publisert på npd.no i februar 2019. Det viser at per 31.12.2018 er de totale ressursene på sokkelen 15,6 milliarder Sm<sup>3</sup> o.e. 47 prosent av ressursene er solgt og levert.

- **gjøre informasjon og data i alle faser av virksomheten enkelt tilgjengelig og formidle fakta og faglig kunnskap til myndigheter, næring og samfunn for øvrig**

Et velfungerende sokkelbibliotek er avhengig av god kvalitet og tilgjengelighet på innrapporterte data. OD arbeider kontinuerlig med å systematisere og kvalitetssikre dataene. Disse registreres i databaser og tilrettelegges for videre bruk gjennom diverse portaler og nettsteder som driftes av OD eller andre.

ODs eksterne magasin Norsk Sokkel kom ut med ett nummer (norsk og engelsk versjon) i 2018. I tillegg til distribusjon i henhold til våre adresselister, blir magasinet distribuert til videregående skoler, høyskoler og universiteter gjennom organisasjonen Subject Aid.

OD deltar i samarbeidet Barentswatch og leverer blant annet data til informasjons- og kartsider.

ODs største formidlingsarrangement er den årlige pressekonferansen «Sokkelåret» i januar. Her presenteres resultatene fra fjorårets virksomhet på norsk sokkel og prognosene for de nærmeste årene. Arrangementet er godt besøkt både av journalister og inviterte fra næringen. Det blir også direkte sendt på nett-TV, både på egne nettsider og ulike aviser sine nettsider.

OD ga ut en ressursrapport for leting som også ble presentert på et arrangement for presse og næringen.

OD bruker mye tid på å formidle kunnskap om ODs roller, oppgaver og utviklingen på norsk sokkel. I løpet av året deltar både ODs ledelse og medarbeidere på en rekke konferanser og seminarer.

- **spre kunnskap om sektorens status, fremtidige behov og utfordringer til myndigheter, næringen og samfunnet for øvrig**

For å kunne spre kunnskap er OD avhengig av en velfungerende dataforvaltning. OD mottok i 2018 rapporten «Evaluering av måloppnåelse og Oljedirektoratets dataforvaltning» utarbeidet av konsultantselskapene A-2 og Menon på oppdrag fra OED. Rapporten konkluderer med at effektiviteten i ODs dataforvaltning er akseptabel. Forfatterne skriver bl.a. at arbeidet med å gi tilgang til, dele og spre informasjon og data om virksomheten på norsk sokkel til bransjen fungerer hovedsakelig bra og gir gode resultater. De skriver også at bruk av sokkeldata gir en meget høy nytteverdi for brukerne, og at denne verdien står i kontrast til den lave investeringen i 2018 for å modernisere Sokkelbiblioteket. Samtidig påpekes det at utdatert teknologi og tungvinte og personavhengige arbeidsprosesser gjør at dagens gode brukertilfredshet og nytteverdi av Sokkelbiblioteket kan bli redusert dersom OD ikke setter inn nødvendige tiltak.

I 2018 presenterte OD digitaliseringsprogrammet «Sokkelbiblioteket 2026» for kvalitetssikring i Digitaliseringsrådet. Rådene derfra har vi fulgt opp, og de er også tatt med i A-2/Menons rapport.

A-2/Menon anbefalte seks overordnede tiltak til OD. OD følger opp samtlige anbefalinger:

1. Digitaliseringsprogrammet bør sikres flerårige og forutsigbare økonomiske rammer og legge opp til en raskere gjennomføring og gevinstrealisering.
  - OD har i 2019-budsjettet øremerket 12 millioner kroner til fornying av Sokkelbiblioteket. Vår ambisjon er å gjøre dette også i de kommende årene.
  - For å kunne øke hastigheten på gjennomføringen, har OD også startet arbeidet med å vurdere alternative finansieringsmåter, bl.a. satsingsforslag til OED og delfinansiering fra næringen.
2. Behovsanalyser, prosessoptimalisering, gevinstplanlegging og gevinstrealisering bør utarbeides for hele verdikjeden i ODs økosystem (dvs. inkl. alle relevante aktø-

rer og interessenter) og inkludere kvalitative og kvantitative nyttevurderinger.

- Anbefalingen tas med i det videre arbeidet. Gevinstplanlegging og -realisering er innarbeidet i ODs prosjektmodell.
3. OD bør utarbeide en strategi for modernisering med trinnvis innføring av nye tjenester. Tiltakene bør ha en tydelig definisjon med mål, milepæler og prioritering. Strategi og tiltak bør etterprøves kontinuerlig.
    - Styringsgruppa til digitaliseringsprogrammet har vedtatt bl.a. mål, strategi, prioriteringskriterier og prioriteringer. Justeringer i strategi og tiltak gjøres på overordnet nivå i styringsgruppas månedlige møte med utgangspunkt i usikkerheter og risikoer.
  4. OD bør etablere en utvidet styringsmodell for styringen av digitaliseringsprogrammet, og det bør gjøres grep utover de OD til nå har gjort for å sikre en tettere kobling og dialog mellom strategisk ledelse, operativ ledelse og koordinatorene i programmet.
    - Styringsmodellen og roller er tydeliggjort, og bemanning er justert bl.a. ved at styringsgruppa utgjøres av strategisk ledelse. Koordinator for programmet er sekretariat for styringsgruppa.
  5. For å sikre realisering av gevinst må det være tydelige ansvarsforhold mellom lagkoordinatorer, ledere med personansvar og strategisk ledelse.
    - Dette er innarbeidet i ODs prosjektmodell.
    - OD jobber også med tydeligere beskrivelser av roller og ansvar for ulike roller i forvaltningen av IT-systemer.
  6. OD bør innføre en helhetlig porteføljestyring og prioritere nye prosjekter i digitaliseringsprogrammet og utfasing av gamle systemer basert på dette. Ansvaret er lagt til laget Smartere prosesser, men mandatet gjenspeiler ikke dette.
    - Mandatet er justert. Laget har skiftet navn til Prosjektkontoret for å tydeliggjøre oppgaven.
    - Det er startet arbeid med å definere

styringsmodell for porteføljestyring både for IT-prosjekter og IT-systemer totalt.

### **OD skal også**

- **bidra i utarbeidelsen av anslag for sektoren, herunder gjennomgå databehov og -kvalitet, metode samt arbeidsprosess**

I forbindelse med den årlige innsamlingen av data til revidert nasjonalbudsjett (RNB), blir det gjort et omfattende arbeid med systematisering og kvalitetssikring. Ressursregnskapet for norsk sokkel utarbeides med tilhørende prognoser for produksjon, kostnader og utslipp basert på disse dataene. Data til revidert nasjonalbudsjett (RNB 2019) ble overlevert OED i januar 2019. Det ble sendt oppdaterte prognoser for 2019 til OED i juni 2018 med hovedvekt på kostnader og produksjon.

- **videreutvikle systemer for datautveksling med næringen og departementet**

OD må digitalisere virksomheten i takt med digitaliseringsinitiativene i petroleumsnæringen. Digitaliseringsprogrammet «Sokkelbiblioteket 2026» er etablert bl.a. for å bygge ny teknologisk grunnmur slik at moderne teknologi kan anvendes til å etablere gode samhandlingsløsninger mot næringen og andre etater inkludert OED.

OD har satt i gang fem initiativ for å videreutvikle rapporterings- og innmeldingsløsningene:

- Meldesystem for fisk og seismikk: etablere en tverretattlig saksbehandlingsløsning mellom bl.a. OD, Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet
- Nytt petroleumsregister: fornye teknologien, samt etablere løsning med bedre brukergrensesnitt
- Innrapporteringsløsning for RNB: forenkle innrapportering for selskapene og mottaket i OD
- Digital innlevering av rundesøknader: forenkle selskapenes innlevering av TFO-søknader og gi raskere oversikter over søknads- og konkurransebildet
- Prospektinformasjon: forenkle innrapportering og forbedre kvaliteten på dataene

- **gjennomgå mulighetene OD har til å gjøre ytterligere data tilgjengelig, herunder hvilket ressursforvaltningsmessige potensial dette kan innebære, samt ev. juridiske beskrankninger**

OD har i 2018 gjort en vurdering av utvalgte datatyper innenfor leting. OD vil arbeide videre med å gjøre tre av dem offentlig tilgjengelig:

- Gravmag-data fra ODs undersøkelser
- Produksjonsdata per brønn
- Prognose-/resultatskjema for letebrønner

OD har også arbeidet med andre prosjekter for å gjøre mer data tilgjengelig:

- Avgrensing tolkede vs. ikke-tolkede data
- Digitalisering av kjernebilder
- Felt- og pre-stack-data før 2012
- Historiske brønndata
- Lasting av historiske produksjonstall
- Statusrapport ved oppgivelse, bortfall

At data gjøres bedre tilgjengelig kan bidra til kostnadseffektiv leting og følgelig høyere verdiskaping. Gjeldende regler for taushetsplikt vil imidlertid begrense hvilke data som kan gjøres tilgjengelige. I ODs vurdering av hvilke data som kan gjøres tilgjengelig er det tatt hensyn til reglene for taushetsplikt i petroleumsforskriften § 85 og forvaltningslovens regler. OD vil også se nærmere på praktisering og anvendelse av petroleumsforskriften § 85, herunder om det kan være behov for å foreslå endringer.

### **Som oppsummering av rapporteringen under delmålet skal OD gi en kort vurdering av i hvilken grad direktoratets arbeid innenfor delmålet om å være nasjonalt sokkelbibliotek og spre fakta og kunnskap har bidratt til en effektiv ressursforvaltning og høy verdiskaping for samfunnet.**

- Systematiske og gode data er en forutsetning for et godt beslutningsunderlag. ODs data gir dette grunnlaget.
- Anslagene for sektoren og ressursregnskapet er av høy kvalitet og gir departementene en god oversikt over sentrale økonomiske størrelser som er viktige for å beskrive utviklingstrekk i sektoren og for utarbeidelsen av statsbudsjett.
- Det arbeides med å fornye ODs infra-

struktur for forvaltning av Sokkelbiblioteket.

- Det er startet arbeid både for å automatisere interne prosesser og for å forenkle samhandling med andre etater.
- ODs budskap og fakta formidles via flere kanaler. Den årlige pressekonferansen "Sokkelåret" er en viktig arena.

## Særskilte oppdrag

### Informasjonssikkerhet

#### OD skal

- **sikre at dataforvaltningen og formidlingen gjøres på en målrettet, ressurs-effektiv og sikker måte**

OED gjennomførte i 2018 en evaluering av måloppnåelse og Oljedirektoratets dataforvaltning (v/A-2 og Menon, september 2018). Rapporten konkluderte med at OD oppnår målsettingen om å være et nasjonalt sokkelbibliotek og spre fakta og kunnskap.

OD arbeider med å fornye teknologien som Sokkelbiblioteket er bygget på for å redusere risiko, samt kunne automatisere flere av dataforvaltningens arbeidsprosesser, blant annet dataregistrering og rutiner for kvalitetssikring.

- **sikre god oppfølging av arbeidet med informasjonssikkerhet og implementering av direktoratets styringssystem for informasjonssikkerhet, samt dokumentere og holde dette løpende oppdatert**

Rapporten fra A-2 og Menon konkluderer med at ODs arbeid med styringssystemet for informasjonssikkerhet er videreutviklet og aktiviteter for styring er implementert i en slik grad at styringssystemet for informasjonssikkerhet vurderes til å være i samsvar med eForvaltningforskriftens § 15.

OD har anskaffet styringsverktøyet Corporater, og ramme- og metodeverk for oppfølging av informasjonssikkerhet i OD er implementert i verktøyet. I tillegg er roller og ansvar for drift av styringssystem og årshjul beskrevet og implementert.

Det er gjennomført verddivurderinger av informasjonen i de forskjellige verktøyene, og en del verktøy er risikovurdert. I tillegg er det etablert rutiner for risikovurdering av nye verktøy og løsninger. Det er også gjennomført egenkontroller for alle systemer og verktøy.

## Olje for Utvikling

### OD skal

- **gjennomføre prosjekter for OfU innenfor sine kompetanseområder, herunder forvaltningskompetanse**

I forbindelse med kapasitetsbygging i samarbeidslandenes myndighetsorgan, bistår OD med programledelse, utvikling av rammeverk, ressursforvaltning i alle faser av virksomheten, dataforvaltning, styrking av lokalt innhold og opplæring.

I 2018 brukte OD 7,2 årsverk til dette arbeidet. De viktigste samarbeidslandene var Angola, Ghana, Kenya, Libanon, Mosambik, Myanmar, Sudan, Uganda og Tanzania/Zanzibar. Ytterligere fire landprosjekter har vært under kartlegging eller planlegging – Colombia, Cuba, Irak og Somalia.

OD har på oppdrag fra UD også bistått i Montenegro.

- **bidra til departementets løpende arbeid med å vurdere styringen av bistanden som ytes under departementets ansvarsområde, samt bidra med innspill til samarbeid med andre institusjoner i OfU**

OD samarbeider med OED i gjennomføringen av prosjekter og koordinerer også virksomheten mot Petroleumstilsynet, miljøetater og finansetater i Norge. Gjennom kvartalsvise landmøter i regi av OfU og egne koordineringsmøter med OED, sikres god koordinering med de andre samarbeidende institusjonene. OD assisterer OED i den petroleumsfaglige oppfølgingen av OfU-arbeidet.

## Tilsyn med fiskal kvantumsmåling

### OD skal

- **føre tilsyn med fiskal kvantumsmåling, herunder måling av petroleum for salgs- og allokeringsformål, samt måling av utslipp til luft for avgiftsformål**

Det ble gjennomført 39 måletekniske tilsyn, hvorav 20 var offshore. Saker med forbedringspotensial ble påpekt ved alle anleggene, og i 11 tilsyn ble det registrert avvik fra krav i måleforskriften. De fleste avvikene var relatert til tekniske forhold på



anleggene. Anlegg med måletekniske avvik ble tett fulgt opp, og de fleste avvikene er lukket. Alle tilsynspunkter, inklusive punkter med forbedringspotensial, ble gjennomgått i påfølgende tilsyn. Status for utestående saker ble også tatt opp i de årlige samhandlingsmøtene med operatørene. 15 utbygginger ble fulgt opp med henblikk på krav i måleforskriften. Det ble gjennomført samhandlingsmøter med samtlige operatører på sokkelen, med Miljødirektoratet og Justervesenet, samt med tyske, danske, belgiske, franske og britiske myndigheter. OD har også gitt måleteknisk bistand gjennom Olje for Utvikling (OfU).

OD har deltatt i faglige referansegrupper i regi av Norsk forening for olje- og gassmåling og har bidratt med erfaringsoverføring på North Sea Flow Measurement Workshop-konferansen. Det har videre pågått arbeid med å revidere måleforskriften.

## Andre særskilte oppdrag

### OD skal

- **tilrettelegge for økt teknologisarbeid i næringen og være pådriver for utvikling og implementering av utvalgte teknologier**

OD har en viktig rolle med å påpeke muligheter for ytterligere verdiskaping på norsk sokkel. Dette vil kreve modning og beslutning om å ta i bruk ny teknologi. I Ressursrapporten for leting i 2018 ble det presentert en studie som OD fikk utført av Westwood Global Energy om betydningen av leteteknologi. Studien tok for seg utviklingen siden 1990-tallet, og pekte også på viktige teknologier for fremtiden. Resultatene ble også presentert for industrien samt akademia på et teknologiseminar som OD arrangerte i desember. Seminaret samlet 150 deltagere fra leverandørindustri, oljeselskaper og akademia. Resultatene vil videre danne grunnlag for internt faglig arbeid i OD samt pådriv overfor selskapene.

OD etterspør og oppfordrer til utvikling og anvendelse av ny teknologi i utvinningstillatelsens komitemøter og i møter med selskapene. Der det vurderes som hensiktsmessig, anbefaler OD at det blir stilt vilkår om teknologiutvikling og pilotering ved godkjenning av utbyggingsplaner (PUD).

OD har over lengre tid påpekt viktigheten av modning, pilotering og implementering av ny teknologi for økt verdiskaping på sokkelen. Det har vært viktig for OD å vise de store ressurspotensialene som kan utløses dersom en lykkes med økt teknologiopptak, eksempelvis modning av teknologier for utvinning av ressurser i «tette reservoarer». Næringen synes nå å ta noe bedre fatt i dette. Eksempler er uttesting av Fishbone-teknologien på Valhall, vurdering av oppsprekkingsteknologi på Nøkken, testing av Enhanced Reservoir Contact (ERC) brønnteknologi på Ekofisk, modning av planer for utvinning av ressurser fra tette formasjoner i funn som Linnorm og Lavrans samt Lista/Shetland-formasjonene over Gullfaks-feltet.

OD er med i OG21 for å sikre at OG21-strategien ivaretar de utfordringene OD ser. OD deltar både i styret og i de fire arbeidsgruppene, hvor behovet for FoU kan synliggjøres og forankres. I tillegg er OD representert i styrene for PETROMAKS2, DEMO2000 og CLIMIT, og er på den måten med på å påvirke bevilgninger til FoU som er relevante for norsk sokkel. OD har også observatørroller i de nasjonale Petrosentrene, inkludert det nasjonale IOR-senteret ved universitetet i Stavanger.

FORCE (Forum for reservoir characterization, reservoir engineering and exploration technology co-operation) har som formål å etablere en felles forståelse for utfordringene med å øke ressursbasen på norsk sokkel, og å bidra til erfaringsoverføring mellom utvinningstillatelsene. I tillegg til å være en aktiv deltaker i tekniske komiteer og nettverksgrupper, har OD også sekretariatsfunksjonen i FORCE. I 2018 arrangerte FORCE 23 seminarer i ODs lokaler, med totalt 1304 deltakere fra selskapene.

- **bistå OED i arbeidet med CO<sub>2</sub>-håndtering, herunder arbeidet med gevinstrealisering**

OD har bistått OED i arbeidet med CO<sub>2</sub>-lagring og blant annet fulgt pågående studier og prosjekter. Arbeidet med å etablere et fullskala CCS-anlegg er i gang. OD har hatt tett dialog med operatøren og partnerne i utviklingen av et CO<sub>2</sub>-lager på norsk sokkel. ODs oppgave er å være rådgiver for OED og gi anbefaling om hvilke områder som egner seg for lagring av CO<sub>2</sub>. OD har

et godt samarbeid med Gassnova og med operatøren.

Det interaktive CO<sub>2</sub>-atlasen blir kontinuerlig oppdatert. Både CO<sub>2</sub>-lagringsatlasen og det interaktive CO<sub>2</sub>-kartet er etterspurt, både i industrien og i forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt.

OD bistår OED med å fremme CO<sub>2</sub>-håndtering og CO<sub>2</sub>-lagring både nasjonalt og internasjonalt. OD er representert i NSBTF, det bilaterale samarbeidet med USA og i en internasjonal rådgivningsgruppe for CO<sub>2</sub> pilotinjeksjon i Sør Afrika. Videre sitter OD i rådgivningsgrupper for FME-NCCS, SET-planen og H2020, og er medlem av styret i CLIMIT. OD deltok i en kvalitetssikringsgruppe for USDoE sitt prosjekt om lagring av CO<sub>2</sub> offshore på østkysten av USA, har bistått UK BEIS i evaluering av offshore CO<sub>2</sub>-håndtering, og har bistått IEA med kvalitetsvurdering av publikasjoner.

OD leder CO<sub>2</sub>-lagringsforum, og deltar i rådgivnings- og styringsgrupper for ulike nasjonale og internasjonale prosjekter.

- **bistå OED med råd og deltakelse i forbindelse med arbeid som utføres i relevante internasjonale fora**

De fem arktiske kyststater: Canada, Danmark, Norge, Russland og USA møtes årlig til en workshop for informasjon om status for arbeidet med kontinentalsokkelens ytre grense i Polhavet. Dette arbeidet ligger under utenriksdepartementene i de forskjellige landene. OD deltar på disse møtene i kraft å være den ansvarlige på teknisk nivå for fastleggelsen av yttergrensen for norsk sokkel. Dette innebærer utveksling av resultater og erfaringer med datainnsamling, kartlegging og forskning. I 2018 ble en workshop arrangert i St Petersburg i Russland, og alle de fem arktiske kyststatene var representert.

OD bistår OED med gjennomlesing og kommentering av dokumenter til møter i OSPAR (Oslo-Paris-konvensjonen – konvensjonen om beskyttelse av det marine miljø i det nordøstlige Atlanterhav), spesielt møter i OIC (Offshore Industry Committee) og Arktisk råd. OD representerer også Norge i en egen undergruppe som diskuterer undervannsstøy i OSPAR.

OD deltok på International Upstream Forum (IUF 10) i Dublin i september 2018, og presenterte status for norsk sokkel og perspektiver på dataforvaltning.

- **bistå Utenriksdepartementet i arbeidet med norsk sokkels grense for Bouvetøya, samt utnytte data og prøver fra området til vitenskapelige og forvaltningsmessige formål**

OD er UD's tekniske hovedrådgiver i spørsmål om norsk kontinentalsokkels grense for Bouvetøya. I 2018 bistod OD med et innlegg i Kontinentalsokkelkommisjonen.

## Kapittel IV – Styring og kontroll i virksomheten

### Styring og kontroll

OD benytter mål- og resultatstyring som styringsprinsipp. Gjennom styringsdialogen gir OD innspill til OED på mål, prioriteringer og styringsparametre.

Vårt mål er å følge opp rammeverket for økonomi- og virksomhetsstyring på en enkel og effektiv måte.

Det er levert rapport om sikkerhetstilstand, årsrapport, årlig risiko- og vesentlighetsvurdering og rapporter relatert til statsregnskapet.

OD har også i 2018 arbeidet med forbedringer innenfor den interne virksomhetsstyringen, bla. slik at ODs ledere blir varslet om aktuelle styrings- og kontrollaktiviteter med frister for gjennomføring.

Videre er roller og myndighet i arbeidet med årsplanlegging og langtidsplanlegging justert. Det er utarbeidet retningslinjer og maler for ulike typer styrende dokument. Ledelsen har justert ODs strategiske plan og utarbeidet prioriteringsnotat for 2019. Arbeidet med å levere styringsinformasjon og nøkkeltall er styrket. Det er lagt ned et større arbeid for å styrke kompetanse og kapasitet innenfor styringen av informasjonssikkerhet og behandlingen av personopplysninger.

Videre er det startet opp et prosjektarbeid for å evaluere og vurdere framtidig drift av ODs regnskapstjenester. Det er god dialog mellom ODs fagmiljøer innenfor økonomi- og virksomhetsstyring og ODs ledelse.

ODs egenvurdering av status på styring og kontroll er at systemer, rutiner og prosesser fungerer godt. Vi evner å oppnå fastsatte mål for vårt oppdrag, tilfredsstillende krav om effektiv ressursbruk og har gjennomført

vurderinger for å sikre at risikoer er på akseptabelt nivå.

### **Effektivisering og produktivetsforbedring**

Større arealer, flere utvinningstillatelser og et mer sammensatt aktørbilde gjør at arbeid med ressursforvaltningen på sokkelen krever større innsats fra OD. Det er derfor nødvendig å arbeide med effektivisering og produktivetsforbedring. Det viktigste virkemiddelet i dette arbeidet er digitalisering av arbeidsprosesser.

Sokkelbiblioteket er den største satsingen innenfor utviklingsarbeidet, jf. omtale under kap. III. Dette startet i 2017 og vil gå over flere år. Arbeidet innebærer etablering av ny arkitektur for sokkelbiblioteket og gradvis overføring av data fra gammel til ny arkitektur. Alle digitaliseringsprosjekter i OD gjennomføres i tråd med en prosjektmodell basert på DIFIs prosjektveiviser der målet er gevinstrealisering i alle faser. Dette kombinert med ODs organisasjonsform med felles ressursstyring, sikrer at alle ressurser som frigis gjennom effektivisering blir gjenstand for en helhetlig prioritering. På denne måten blir ledige ressurser kanalisert til prioriterte områder.

### **Risikovurderinger**

OD gjennomfører årlig overordnede risikovurderinger for å kartlegge og håndtere faktorer som kan ha negativ påvirkning på måloppnåelsen. Etter vår vurdering var det i 2018 størst risiko knyttet til utvikling og implementering av tekniske løsninger for å øke utvinningen. Det er store gjenværende ressurser i felt som risikerer å gå tapt dersom ikke ny teknologi utvikles, testes og tas i bruk. I tillegg er det mange nye funn som er avhengige av ny teknologi for å kunne utvinnes lønnsomt.

Noen av ODs viktigste tiltak for å redusere risikoen ved manglende utvikling og anvendelse av teknologi er å

- synliggjøre verdipotensialet ved utvikling og anvendelse av ny utvinnings- og produksjonsteknologi og anleggsteknologi
- uttrykke tydelige forventninger og promotere de ressurs- og verdimessige mulighetene som er knyttet til bruk av ny teknologi, blant annet gjennom aktiv

dialog med rettighetshaverne, tildeling av IOR-prisen og en aktiv rolle i relevante forskningsfora (OG21, Petromax m.m.)

- gjennomføre eget faglig arbeid for å underbygge verdipotensialet og dermed viktigheten av å ta nye løsninger i bruk
- tydelig prioritere og målrettet følge opp utvalgte funn og felt der implementering av ny teknologi og/eller nye løsninger kan gi økt verdiskaping
- være oppdatert på ny teknologi og nye løsninger som er under utvikling, og etterspørre teknologistategier i møte med aktørene

### **Oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen**

I Riksrevisjonens rapport fra 2016 om styringssystem for informasjonssikkerhet i Oljedirektoratet påpeker Riksrevisjonen områder hvor OD har mangler i forhold til kravene i eForvaltningsforskriften § 15. OD har arbeidet systematisk med oppfølging av Riksrevisjonens merknader. Blant annet er alle IKT-systemer verdivurdert, det er utført risikovurdering for flere IKT-systemer, og det er etablert en prosess for kontinuerlig forbedring av styringssystemet for informasjonssikkerhet. I rapporten til OED fra A-2 og Menon om evaluering av ODs dataforvaltning konkluderes det med at direktoratets styringssystem for informasjonssikkerhet nå er i samsvar med eForvaltningsforskriften § 15.

### **Arbeidslivskriminalitet**

Som offentlig oppdragsgiver og innkjøper av varer og tjenester har OD et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. På denne bakgrunn har vi en standardbestemmelse om lønns- og arbeidsvilkår i alle våre kontrakter. Behovet for kontroll av lønns- og arbeidsvilkår vurderes ved alle anskaffelser, og det gjennomføres jevnlig kontroller basert på risiko for avvik. I den siste tiden har OD hatt særlig fokus på renholdsbransjen.

### **Likestilling**

OD rapporterer jevnlig til OED om likestilling, sist 22.6.2018. Følgende tiltak ble skissert:

- Rekruttering. OD skal i ansettelses-

prosesser prioritere å opprettholde en jevn fordeling mellom kvinner og menn. Kandidater med annen etnisk bakgrunn og kandidater med nedsatt funksjonsevne skal få særlig fokus.

- Lønns- og arbeidsforhold. Ledelsen skal finne årsaker til dokumenterte lønnsforskjeller mellom kvinner/menn for å justere lønnsnivået der det er grunnlag for å gjøre det.
- Forfremmelse. Etatsleder skal oppfordre kvinner til å melde sin interesse for underdirektør-/direktørfunksjoner.
- Utvikling. Ledelsen skal være opptatt av den enkeltes faglige utviklingsplan ved bemanning av lag. Ledelsen og fagkoordinatorer skal ta hensyn til likestilling ved bruk av opplæringsmidler. Ledelsen har likestilling som årlig fokus.
- Vern mot trakassering. Jevnlige arbeidsmiljøundersøkelser og årlige medarbeidersamtaler er tiltak for å avdekke og verne mot trakassering.

## Lærlinger

OD har hatt lærling innen kontor- og administrasjonsfaget. En lærling tok fagprøven i 2018, og en ny lærling ble rekruttert fra august 2018.

## Inkluderingsdugnad

OD har i perioden 1.7.-31.12.2018 ikke rekruttert personer med nedsatt funksjonsevne eller med hull i CV-en til faste stillinger. Årsaken er at det ikke er registrert aktuelle kandidater innenfor inkluderingsdugnaden og 5%-målet til de stillingene som har vært utlyst.

Vi følger en praksis der HR og ansvarlig leder har fokus på inkluderingsdugnaden i alle ansettelsessaker, og sørger for at alle søknader sjekkes nøye mht. kandidater. Dette er også i tråd med vår lokale arbeidsgiverstrategi om å rekruttere bredt og ikke overse kompetanse, og generelt i tråd med vårt ønske om mangfold i kjønn, alder, etnisitet og funksjonsevne.

Gjennomsnittlig årslønn per stillingskode pr 31.12.2018:

Stillingskode	Årslønn kvinner	Årslønn menn
1085	508 617	483 725
1062	1 177 638	1 192 140
1408	505 790	501 850
1065		449 400
1362	100 350	
1087	585 773	560 586
1434	567 250	560 586
1088	804 843	856 110

Kjønnsdelt statistikk per 31.12.2018:

	Kvinner	Menn
Ansatte	99	120
Ledere	8	8
Nyrekruttede ledere	2	0
Nyrekruttede	6	6
Antall deltidsansatte	11	2
Prosentandel overtidstimer	43	57
Prosentandel sykefravær (egenmelding)	1,29	0,65



## Kapittel V – Vurdering av framtidsutsikter

I år er det 50 år siden Ekofisk ble funnet sør i Nordsjøen. Ekofisk-funnet førte til stor interesse for å lete i norske områder, og i løpet av de påfølgende 20 årene ble det gjort flere betydelige funn. Siden de første lønnsomme oljefunnene ble gjort, har Norge etablert seg som en viktig aktør i de internasjonale olje- og gassmarkedene.

Etter ODs vurdering er det fortsatt store muligheter på sokkelen. Ressursregnskapet indikerer at om lag halvparten av de totale petroleumsressursene ennå ikke er produsert. Av de forventede gjenværende ressursene ligger rundt 53 prosent i felt og funn, mens 47 prosent gjenstår å finne.

Petroleumsvirksomheten kjennetegnes av langsiktig arbeid med å kartlegge ressursene, store investeringer i felt- og infrastrukturutbygginger, høye driftsinntekter og forholdsvis lave driftskostnader.

De totale gjenværende ressursene gir grunnlag for olje- og gassproduksjon i mange tiår framover. Dagens prognose for framtidig petroleumsproduksjon viser en økning fram til midten av 2020-tallet, før den gradvis avtar. Mesteparten av inntektene fra petroleumsvirksomheten vil i mange år framover komme fra ressurser som allerede er utbygd og der investeringskostnadene er påløpt. Dette er i all hovedsak felt med lave

driftskostnader per produsert fat. Det vil være lønnsomt å produsere fra disse feltene selv med svært lave olje- og gasspriser. Selv om det er betydelig usikkerhet om hvor store inntekter som vil komme fra virksomheten i framtiden, er det svært lav risiko for at virksomheten samlet sett ikke vil være lønnsom.

Fra rundt 2025 må en stadig større del av produksjonen komme fra uoppdagede ressurser (figur).

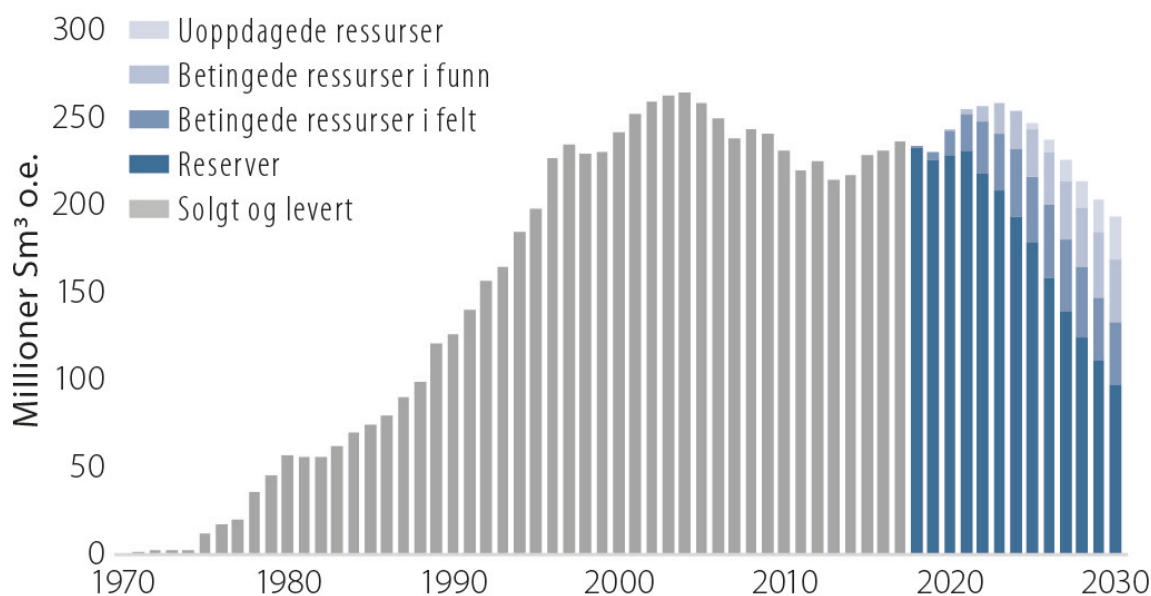
Skal produksjonen og aktivitetsnivået opprettholdes på dagens nivå, må det derfor letes mer og påvises nye ressurser.

Dette krever for det første at norsk sokkel er konkurransedyktig og at letevirksomheten på norsk sokkel er lønnsom for selskapene. For det andre må forventede framtidige olje- og gasspriser være så høye at de gjør aktuelle lete- og utbyggingsprosjekter lønnsomme.

Analysen viser at norske ressurser er samlet sett relativt billige å bringe til markedet, hovedsakelig som følge av forholdsvis grunt vann, men også enkle reservoarer, god oljekvalitet, samt at oljen kan transporteres rimelig på kjøll til markedene.

Norsk gass kan også bringes relativt billig til markedet på grunn av fysisk nærhet og et svært effektivt gasstransportsystem.

Dette skulle tilsi at norske olje- og gassressurser har store muligheter til å være konkurransedyktige også i framtiden. Men ressursmulighetene kommer ikke av seg selv. Hardt arbeid og smarte valg må til for at ressursene både i modne og mindre utforskede



områder skal bidra til å opprettholde produksjonen og skape verdier også i framtiden.

## Kapittel VI – Årsregnskap

### Ledelseskommentar årsregnskapet 2018

#### Formål

Oljedirektoratet (OD) ble opprettet i 1972 og er underlagt Olje- og energidepartementet (OED). OD er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. OD har en sentral rolle i forvaltningen av olje- og gassressursene på norsk kontinentalsokkel og utøver forvaltningsmyndighet i forbindelse med tildeling av areal, undersøkelser etter og utvinning av petroleumsforekomster.

#### Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra OED i instruks om økonomistyring. Regnskapet gir et dekkende bilde av ODs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. OD revideres som forvaltningsorgan av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge 2. kvartal 2019. Beretningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på ODs nettsider så snart dokumentet er offentlig.

#### Vurderinger av vesentlige forhold

I 2018 har OD samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på kr 465 722 000, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Inkludert i dette var det belastningsfullmakter på kr 1 090 000. Mindreutgiften for post 01 driftsutgifter ble kr 7 977 018. Dette søkes overført til 2019 på post 01 iht. beregninger i note B.

Mindreutgiften på post 21 *Spesielle driftsutgifter* ble kr 53 999. Tilsvarende er det merinntekter på kr 768 060 på kapittel 4810 post 01. Det ble søkt om overføring av kr 53 999. Mindreutgiften på post 23 *Opp-*

*drags- og samarbeidsvirksomhet* ble kr 6 011 438. Tilsvarende er det mindreinntekter på kr 10 753 972 på kapittel 4810 post 02. Dette skyldes periodisering og at planlagte prosjekt i forbindelse med Olje for Utvikling har forsinket oppstart. Prosjektene Diskos og FORCE har hatt noe lavere aktivitet enn budsjettert. Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer summerte seg til kr 227 726 628.

Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter beløp seg i 2018 til kr 224 052 266, mot kr 222 436 355 i 2017. Økningen skyldes naturlige endringer og vakanser i antall årsverk, jf. opplysninger i note 2.

Mellomværende med statskassen utgjorde per 31.12.18 kr -37 890 951. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av.

#### Prinsippnote for årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av OED.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til

krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

### **Bevilgningsrapporteringen**

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men

bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

### **Artskontorrapporteringen**

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

## Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2018

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling *	Regnskap 2018	Merutgift (-) og mindretgift
	1810 Oljedirektoratet	01	Driftsutgifter	A, B	317 779 000	309 801 982	7 977 018
		21	Spesielle driftsutgifter	A, B	40 103 000	40 049 001	53 999
		23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet		106 750 000	100 738 562	6 011 438
	1800 Olje- og energidepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	190 000	201 139	-11 139
	1840 CO2-håndtering	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	900 000	1 003 011	-103 011
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			19 556 342	
<i>Sum utgiftsført</i>					465 722 000	471 350 037	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2018	Merinntekt og mindreinntekt (-)
481001	Oljedirektoratet	01	Gebyrinntekter		29 127 000	29 895 060	768 060
		02	Oppdrags- og samarbeidsinntekter		106 751 000	95 997 029	-10 753 972
		10	Refusjoner			575 542	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			292 506	
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	74	Arealavgift		1 300 000 000	1 779 773 305	-479 773 305
5508	Avgift på utslipp av CO2	70	CO2-avgift		5 600 000 000	5 192 689 328	407 310 672
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			26 668 139	
<i>Sum inntektsført</i>					7 035 878 000	7 125 890 908	
<b>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</b>						<b>-6 654 540 871</b>	
<b>Kapitalkontoer</b>							
60081801	Norges Bank KK /innbetalinger					7 384 802 526	
60081802	Norges Bank KK/utbetalinger					727 018 117	
718005	Endring i mellomværende med statskassen					3 243 537	
<i>Sum rapportert</i>						1 460 523 309	
<b>Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)</b>							
Konto	Tekst				2018	2017	Endring
718005	Mellomværende med statskassen				37 890 951	34 647 414	3 243 537

\* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.



<b>Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter</b>			
<b>Kapittel og post</b>	<b>Overført fra i fjor</b>	<b>Årets tildelinger</b>	<b>Samlet tildeling</b>
1810 01	12 079 000	305 700 000	317 779 000
1810 21	8 176 000	31 927 000	40 103 000
1810 23		106 750 000	106 750 000
1800 21	190 000		190 000
1840 21		900 000	900 000

**Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år**

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
181001/481001		7 977 018		7 977 018	575 542			8 552 560	[5% av årets tildeling i note A]	8 552 560
1810 21	"kan overføres"	53 999		53 999				53 999		53 999
1810 23		6 011 438		6 011 438						
1800 21	"kan overføres"	-11 139		-11 139						
1840 21	"kan overføres"	-103 011		-103 011						

\*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

**Forklaring til bruk av budsjettfullmakter**

**Mulig overført beløp**

ODs bevilgning på kapittel post 1810 01. ODs ubrukte bevilgning beløper seg til kr 8.552.560. Beløpet er under gensen på 5% og hele beløpet er mulig å overføre til neste budsjettår

**Stikkord kan overføres**

ODs bevilgning på kap post 1810 21 er gitt med stikkordet "kan overføres". Beløpet stammer fra ODs bistand innen Undersøkelser

ODs bevilgning på kap post 1800 21 er gitt med stikkordet "kan overføres". Beløpet stammer fra Gjennomgang av Dataverktøy

ODs bevilgning på kap post 1840 21 er gitt med stikkordet "kan overføres". Beløpet stammer fra ODs bistand i arbeidet med CO2-håndtering

## Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	Note	2018	2017
<b>Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Innbetalinger fra gebyrer	1	29 895 060	33 165 966
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1		1 000 000
Salgs- og leieinnbetalinger	1	96 382 629	107 537 799
Andre innbetalinger	1	189 318	911 377
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		126 467 006	142 615 142
<b>Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Utbetalinger til lønn	2	224 052 266	222 436 356
Andre utbetalinger til drift	3	222 708 235	222 059 203
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		446 760 501	444 495 558
<b>Netto rapporterte driftsutgifter</b>		<b>320 293 494</b>	<b>301 880 416</b>
<b>Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Innbetaling av finansinntekter	4	942	2 426
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		942	2 426
<b>Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Utbetaling til investeringer	5	5 018 393	4 905 339
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B		
Utbetaling av finansutgifter	4	15 120	53 030
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		5 033 513	4 958 369
<b>Netto rapporterte investerings- og finansutgifter</b>		<b>5 032 571</b>	<b>4 955 943</b>
<b>Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</b>			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	6 972 462 633	6 121 125 248
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		6 972 462 633	6 121 125 248
<b>Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</b>			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
<b>Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</b>			
Gruppelivs forsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		292 506	280 634
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		26 668 139	26 347 972
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		19 556 342	21 274 004
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-7 404 303	-5 354 603
<b>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</b>		<b>-6 654 540 871</b>	<b>-5 819 643 492</b>
<b>Oversikt over mellomværende med statskassen</b>			
<b>Eiendeler og gjeld</b>		<b>2018</b>	<b>2017</b>
Fordringer ansatte		2 252 260	1 463 097
Andre fordringer ansatte		-244 663	-391 684
Kortsiktige fordringer kunder		-37 990	-581 972
Kasse			
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank			
Skyldig skattetrekk		-9 932 664	-8 227 247
Skyldige offentlige avgifter		-1 562 407	-672 341
Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet			7 075 888
Forskuddsinnbetaling		-28 365 487	-33 313 156
Annen gjeld			
<b>Sum mellomværende med statskassen</b>	8	<b>-37 890 951</b>	<b>-34 647 414</b>

**Note 1 Innbetalinger fra drift**

	<b>31.12.2018</b>	<b>31.12.2017</b>
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Undersøkelsestillatelser	21 090 058	23 858 076
Gebyrrelevant tilsyn	8 805 002	9 307 890
<b><i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i></b>	<b>29 895 060</b>	<b>33 165 966</b>
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter		1 000 000
<b><i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i></b>		<b>1 000 000</b>
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Oppdragsinntekter	61 489 641	75 615 482
Samarbeidsinntekter	34 507 387	31 922 317
Refusjoner	574 918	831 853
<b><i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i></b>	<b>96 571 947</b>	<b>108 369 652</b>
<i>Andre innbetalinger</i>		
Andre innbetalinger, Refusjon Norpipe		79 524
<b><i>Sum andre innbetalinger</i></b>		<b>79 524</b>
<b>Sum innbetalinger fra drift</b>	<b>126 467 006</b>	<b>142 615 142</b>

## Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn	178 734 455	176 018 916
Arbeidsgiveravgift	26 668 139	26 347 972
Pensjonsutgifter*	19 598 482	19 844 463
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-4 439 297	-3 880 561
Andre ytelser	3 490 487	4 105 565
<b>Sum utbetalinger til lønn</b>	<b>224 052 266</b>	<b>222 436 355</b>
<b>Antall årsverk:</b>	<b>215</b>	<b>221</b>

### \* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2018 er 12 prosent. Premiesatsen for 2017 var 12 prosent.

## Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	31 788 320	29 310 768
Vedlikehold egne bygg og anlegg		
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	546 642	623 070
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	9 781 755	9 601 690
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	11 100 828	10 777 544
Mindre utstyranskaffelser	321 342	109 228
Leie av maskiner, inventar og lignende	610 086	682 382
Kjøp av fremmede tjenester	149 102 161	153 681 405
Reiser og diett	12 962 652	10 460 660
Øvrige driftsutgifter	6 494 450	6 812 455
<b>Sum andre utbetalinger til drift</b>	<b>222 708 235</b>	<b>222 059 203</b>

## Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	623,54	200
Valutagevinst	318,59	2 226
Annen finansinntekt		
<b>Sum innbetaling av finansinntekter</b>	<b>942</b>	<b>2 426</b>

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	14 545,34	51 369
Valutatap	574,50	1 661
Annen finansutgift		
<b>Sum utbetaling av finansutgifter</b>	<b>15 120</b>	<b>53 030</b>



**Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer**

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende		
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		
Beredskapsanskaffelser		
Infrastruktureiendeler		
Maskiner og transportmidler	4 478 269	4 905 339
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	540 124	
<b>Sum utbetaling til investeringer</b>	<b>5 018 393</b>	<b>4 905 339</b>

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd		
Obligasjoner		
Investeringer i aksjer og andeler		
<b>Sum utbetaling til kjøp av aksjer</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**Note 6 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten**

	31.12.2018	31.12.2017
Arealavgift	1 779 773 305	939 155 579
Avgift på utslipp av CO2	5 192 689 328	5 181 969 669
<b>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</b>	<b>6 972 462 633</b>	<b>6 121 125 248</b>

**Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten**

	31.12.2018	31.12.2017
Tilskudd 1		
Tilskudd 2		
Tilskudd 3...		
<b>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

### Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2018 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2018 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*			0
Obligasjoner			0
<i>Sum</i>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Omløpsmidler			
Kundefordringer	7 434 539	-37 990	7 472 529
Andre fordringer	2 005 318	2 007 597	-2 279
Bankinnskudd, kontanter og lignende			0
<i>Sum</i>	<b>9 439 857</b>	<b>1 969 607</b>	<b>7 470 250</b>
Langsiktige gjeld			
Annen langsiktig gjeld			0
<i>Sum</i>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld			
Skyldig skattetrekk	-9 932 664	-9 932 664	0
Skyldige offentlige avgifter	-1 562 407	-1 562 407	0
Annen kortsiktig gjeld	-28 560 244	-28 365 487	-194 757
<i>Sum</i>	<b>-40 055 315</b>	<b>-39 860 558</b>	<b>-194 757</b>
<b>Sum</b>	<b>-30 615 458</b>	<b>-37 890 951</b>	<b>7 275 493</b>

\* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B.

### Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balansført egenkapital i selskapet	Balansført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3...							
<b>Balansført verdi 31.12.2018</b>							<b>0</b>

\* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balansført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Ved utfylling av note 8, del B skal tall fra selskapets siste avlagte årsregnskap benyttes. Det vil forekomme at selskap som virksomheten har eierandeler i ikke har offentliggjort sitt årsresultat før virksomhetens frist for oversendelse av årsrapport med tilhørende årsregnskap (så snart det foreligger og innen 15. mars). Ved utfylling av noten kan dere benytte tall fra selskapets årsregnskap for året før. Om det ikke benyttes regnskapstall fra siste år bør dette opplyses om i noten.

# Prosjektregnskap

Alle beløp i  
1000 kr

<b>Undersøkellesvirksomhet</b>	<b>Regnskap</b>	<b>Overført totalt</b>
Kartlegging av sulfidforekomster	20 617	
Kartlegging av manganskorper	5 750	
Oppdatering trias strategi Barentshavet	500	
Analysér havbunnsmaterialer, nye kjerner, fisjonssporeanalyser	2 391	
Undersøkelser, diverse mindre prosjekter	1 090	
Innsamling/prosessering/re.prosessering seismikk	5 711	54
<b>Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet</b>		
Kap. 1810 post 23		
Oppdrag innenfor Olje for Utvikling (Norad)	mindreutgift	2 241
Samarbeidsprosjekt med Diskos og FORCE	mindreutgift	2 286
Kap. 4810 post 02		
Oppdrag innenfor Olje for Utvikling (Norad)	mindreinntekt	8 853
Samarbeidsprosjekt med Diskos og FORCE	mindreinntekt	1 901



OLJEDIREKTORATET

Mars 2019